

Bø kommune
Rådhuset
8475 Straumsjøen

Saksb.: Cathrine Hoff Mikalsen
e-post: fmnocmi@fylkesmannen.no
Tlf: 75531622
Vår ref: 2013/2437
Deres ref:
Vår dato: 12.09.2017
Deres dato:
Arkivkode: 421.3

Samordnet uttalelse - Kommuneplanens arealdel - Bø

Vi viser til oversendelse av 30.06.2017, hvor kommuneplanens arealdel (2017-2028) for Bø kommune ble lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg vises det til etterfølgende bekreftelse på utsatt frist.

Fylkesmannen har i forbindelse med Forsøk om samordning av innsigelser ansvar for å samordne uttalelser og innsigelser fra regionale statsetater i Nordland i plansaker.

Til denne plan foreligger det uttalelse fra Statens vegvesen Region Nord, Kystverket Nordland, Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE), Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), Fiskeridirektoratet og Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannens uttalelse er en uttalelse med innsigelse.

Den samordnede uttalelsen bygger på mal beskrevet i [Rutinebeskrivelse for effektive avklaringer i arealplanleggingen](#), og er inndelt etter *Innsigelser, Planfaglige mangler og Planfaglige råd*.

Det foreligger ikke noe samordningsbehov i denne saken og det vises derfor til fagetatens uttalelser. Delene som utgjør innsigelser, mangler eller råd er også med i dette brev. Øvrige deler fremgår *kun* av vedlagte uttalelser.

INNSIGELSER FRA STATLIGE MYNDIGHETER

1. Fylkesmannen fremmer innsigelse til område BS7, Sentrumsformål, Steine (tiltak 7), grunnet hensynet til nasjonale og regionale jordverninteresser.

Nærmere begrunnelse

Innsigelsen begrunnes med at dette tiltaket vil få negative konsekvenser for et betydelig stort område med dyrka jord. Fylkesmannen har også tatt i betraktning nasjonale og regionale jordverninteresser, nærmere bestemt:

- a) Nasjonalt jordvernmål ble skjerpet gjennom Stortingsvedtak i desember 2015. Maksimalt omdisponert årlig areal skal reduseres fra 6000 daa/årlig til 4000 daa/årlig. Fylkesmannen har fulgt opp med en egen regional plan for jordvern i Nordland, der vi

har satt et mål på maksimalt 200 daa/årlig for hele fylket.

b) Når større, gode sammenhengende jordbruksarealer foreslås omdisponert til andre formål, er det i arealpolitiske føringer i regional plan for Nordland, samt Fylkesmannen i Nordlands jordvernplan, satt føringer for at alternative arealer utredes i planprosessen.

Kommunen skriver selv i konsekvensutredningen at utbygging i dette området, spesielt for jord- og skogressursene, vil få stor negativ konsekvens. Fylkesmannen stiller derfor spørsmål ved avgjørelsen om likevel å gå for utbygging i området BS7. Selv om området ligger i nærheten av Steine, et av tettstedene kommunen ønsker å bygge ut, er Fylkesmannen uenig i at området BS7 er det best egnede valget. For eksempel mener vi at det på nordsiden av 820 Bøveien er et bedre alternativ fordi det fra før er lagt opp til tett bebyggelse der.

Fylkesmannens forslag til løsning
Område BS7 tas ut av planen.

2. Fylkesmannen fremmer innsigelse til deler av BS8 og BS3 (kantsonene) – Straume, av hensyn til naturmangfold og friluftslivsinteresser.

Nærmere begrunnelse:

I gjeldende planforslag foreslås det å tilrettelegge for utvikling av Straume sentrum videre sør til Forøya. Sentrumsformålet inkluderer boliger, forretnings- og kontorvirksomhet i den smale sonen mellom Skjørisen og Saltvatnet. Område BS8 grenser mot vernegrensen til Straume naturreservat, mens nordøstlige og sørøstlige deler av BS3 ligger innenfor vernegrensen. Vernets hensikt er å bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv, særlig av hensyn til det spesielle og sårbare fuglelivet, jf. forskrift av 19.12.97 om fredning av Straume naturreservat kapittel III.

Skjørisen utgjør den innerste delen av et fjordsystem med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvatnet og er en brakkvannspoll (B-verdi). Førvatnet, som ligger lengst mot sør, er en rik kulturlandskapssjø (A-verdi). Vatnet er lite og grunt, med omkringliggende myr og vannkantvegetasjon, og har en rik vannvegetasjon hvor langskuddvegetasjon dominerer. Vegetasjonstypen rik langskuddvegetasjon er vurdert å være sterkt truet, og det førte til at området fikk høyeste verdi ved kartlegging for noen år siden (Birkeland og Sortland 2011). Saltvatnet er også en rik kulturlandskapssjø (B-verdi). De mest vegetasjonsrike strandområdene ligger i den sørvestre delen og mot nord. I enkelte områder er det registrert langskudd-vegetasjon med arter som høstvasshår (VU), storblærerot, elve-snelle og flaskestarr. Det er gode hekkeforhold i hele området, og i Skjørisen hvor vernegrensa følger vannkanten, vil hekking også skje utenfor grensene for reservatet. I tillegg er området en viktig trekklokalitet, spesielt for våtmarksområdene lengre opp i Straumevassdraget

Etter Fylkesmannens vurdering vil tilrettelegging for sentrumsformål i BS8 og BS3 både nedbygge areal i naturlige kantsoner langs vannforekomstene og virke forstyrrende for fuglers bruk av de berørte områdene. Utvikling av sentrum vil anses som en utenforliggende virksomhet som også kan medføre skade inn i verneområdet, og må i henhold til naturmangfoldloven (nml.) § 49 tillegges vekt ved om området skal avsettes til byggeformål eller ikke.

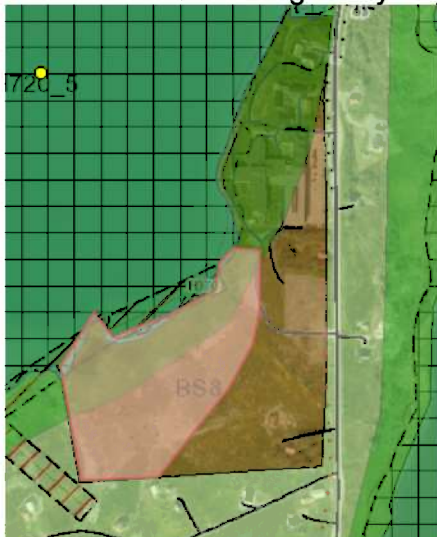
I denne sammenheng vises det også til at Naturindeksen for Norge 2015 viste nedgang siste femårsperiode både i havet, på kysten, i våtmark, på fjellet og i åpent lavland. Denne negative utviklingen skyldes en kombinasjon av trusler, men hvor arealbruk utgjør hovedtrusselen. Kommunene vil derfor ha en plikt til å vurdere om det skal fastsettes en byggegrense i kommuneplanens arealdel jf. Pbl § 1-8 siste ledd, for på den måten å ivareta viktige natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser langs vassdraget (Ot.prp. 32 (2007-2008)).

Videre vises det til at vannforekomsten Skjørisen er satt til dårlig tilstand på grunn av forurensningstilførsler fra ferskvannsforkomstene oppstrøms. Utbygging av området - spesielt kantsonene, med etablering av impermeable (tette) flater vil redusere infiltrasjonsevnen og kunne gi uønsket/forurenset avrenning til Skjørisen. Denne vannforekomsten står i dag i fare for å ikke oppnå god miljøtilstand innen 2021, og en ytterligere tilførsel av forurensning vil føre til at tilstanden vannforekomsten kan bli forverret. Dette vil være i strid men vannforskriften § 4.

Varpa- Skjørisen og Saltvatnet med deres kantsoner er også registrert som svært viktige friluftslivsområder. Kantsonen langs nedre del av Straumevassdraget er sammenhengende, hvor strandsonen har god tilgjengelighet og er mye brukt. Området har stort potensiale for framtidig bruk. Utvikling av sentrumsformål innenfor BS8 som foreslått vil endre sentrale deler av friluftslivsområdet. Av hensyn til friluftslivsinnteressene bør ikke det legges opp til ytterligere nedbygging i strandsonen

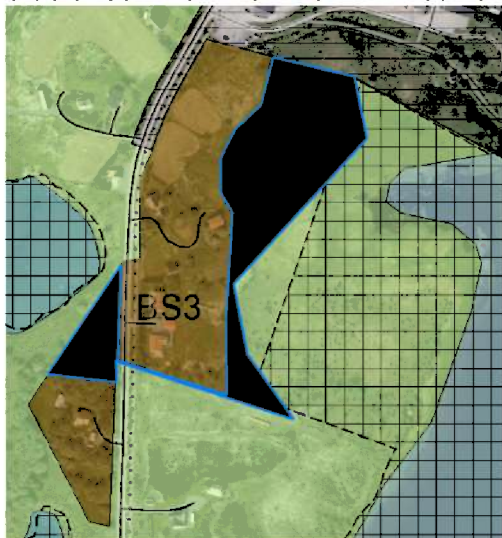
Konklusjon

Videreutvikling av Straume tettsted bør kunne skje nordover og østover, men hvor fortetting bør prioriteres, framfor å benytte konflikthylte areal. Det vises i denne sammenheng til nml. § 12 som tilsier at det for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal tas utgangspunkt i lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og framtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Fylkesmannen fremmer innsigelse til BS8, med unntak av byggeområdet langs hovedveien sør for dagens sykehjem og bo- og velferdssenter på Bøheimen, jf. figur 1.

Figur 1. Det rettes innsigelse mot området med rød skravur.

Når det gjelder BS3 fremmes det innsigelse til de deler som går inn i det vernede området og de deler som kommer i konflikt med våtmarksområdet og viktige kantsoner, jf. figur 2.

Figur 2. Innsigelsen for BS3 knyttes til det mørkeskraverte området.

3. Fylkesmannen fremmer innsigelse til område BFR2 – Fjærvoll, av friluftslivshensyn og statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen.

Nærmere begrunnelse:

Det foreslåtte fritidsboligområdet ligger hovedsakelig innenfor hundremetersbeltet langs sjøen like sørvest for Fjærvollsanden. I og med at byggeområdet ligger så nært stranden, kommer det i konflikt med registrert friluftslivsinteresser på stedet. Fjærvollsanda, jf. FK00005583, er registrert som en svært viktig strandsoner med tilhørende sjø. Området er attraktivt, og bruksfrekvensen her er høy. Dette er et friluftslivsområde som egner seg for hele familien for opphold i strandsonen, bading, lek og fiske. En realisering av BFR2 vil redusere friluftsområdet størrelse og kvalitet. Dette er også påpekt i konsekvensutredningen, og vektlagt i anbefalingen om at området ikke bør avsettes.

I statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen i Nordland er det uttalt at «*Utbygging bør så langt som mulig lokaliseres til områder som er bebyggt fra før, slik at utbyggingen skjer mest mulig konsentrert. Utbygging i urørte områder med spesielle friluftslivsinteresser, natur- og landskapskvaliteter eller kulturminneinteresser skal unngås. Det gjelder for eksempel utbygging i kyst- og fjordlandskaper med spesielle kvaliteter*».

Fylkesmannen fremmer av friluftslivshensyn, og ut fra statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, innsigelse til BFR2.

4. Fylkesmannen fremmer innsigelse til område VA1- Godvik av hensyn til forurensingssituasjonen i Malnesfjorden og vannforskriften § 4.

Nærmere begrunnelse:

Det forslåtte området er noe endret sammenliknet med område avsatt til akvakultur (A18) i eksisterende arealdel av 29.05.08. Lokaliteten er per i dag ikke i bruk. Malnesfjorden er en av få fjorder i Nordland som er i risiko etter EUs vanddirektiv. Årsaken er stor organisk belastning fra akvakultur. Fjorden er en utpreget terskelfjord med et stort dypområde sentralt i fjorden. Undersøkelser i fjorden fra 2014 og 2015 viste henholdsvis «dårlig» og «moderat» tilstand i Malnesfjorden. I 2014 var det full drift i fjorden, mens fjorden var brakklagt for akvakultur i 2015. Ut fra måleresultatene bør biomassen i fjorden reduseres. Med bakgrunn i dagens belastning i Malnesfjorden, holdes det for lite sannsynlig at det vil bli gitt tillatelser til økning av biomasse. Forurensningssituasjonen i fjorden er allerede dårlig, og en økning i utslippene kan gi svært uheldige konsekvenser for Malnesfjorden som økosystem.

Konsekvensutredningen av kommuneplanen konkluderer med mindre negative konsekvenser for forurensing. Vi er ikke enige i dette. Malnesfjorden er en av få fjorder i Nordland der forurensningssituasjonen kan bli kritisk og tilstanden vil bli forverret ved ytterligere forurensing. Det er ikke i tråd med vannforskriften § 4. Ny kunnskap om fjorden og dens tålegrense taler mot å legge ut nye akvakulturområder i fjorden. Fylkesmannen fremmer av hensyn til forurensningssituasjonen og vannforskriften innsigelse til VA1.

Fylkesmannens forslag til løsning

Dette akvakulturområdet bes avsatt som Bruk og vern av sjø og vassdrag hvor akvakultur ikke er tillatt, jf. foreslått grunnbestemmelse § 5.1 bokstav a.

5. Fylkesmannen fremmer innsigelse til planbestemmelsens § 1.13 om byggegrenser langs sjø

Nærmere begrunnelse:

Avstandskravet til sjø for spredt fritidsbebyggelse i LNFR - områder og byggeområder for fritidsbebyggelse settes her til 25 meter. Denne byggegrensen er i flere tilfeller for smal, og framstår i realiteten som utilstrekkelig differensiert.

Strandsonen er som påpekt tidligere av nasjonal interesse, og det er et mål at strandsonen skal bevares som et natur- og friluftsområde tilgjengelig for alle. Den foreslåtte bestemmelsen ivaretar ikke denne intensjonen i tilstrekkelig grad. Dersom en skal fravike forbudet mot tiltak i hundremetersbeltet i disse områdene, må denne byggegrense fastsettes særskilt for hvert enkelt område ut fra vurdering av gjeldende allmenne hensyn.

Fylkesmannens forslag til løsning.

Byggegrensen må fastsettes særskilt for hvert enkelt område.

Når det gjelder byggegrense mot sjø innenfor LNFR(R)- områdene med åpning for spredt bebyggelse foreslås følgende løsning:

- LSF1: Avstand til sjø bør være min. 50 meter, jf. dagens bebyggelse.
- LS1: Avstandskrav til sjø i sørvest bør sammenfalle med eksisterende bebyggelse, dvs. min 60 meter.
- LSF2: min avstand 50 meter.
- LSF3: friluftslivsområde «Skata» i strandsonen, bebyggelsen vil ikke kunne legges her, jf. planbestemmelsen § 4.4 femte kulepunkt. Spørsmål om området egner seg for fritidsboligutbygging.

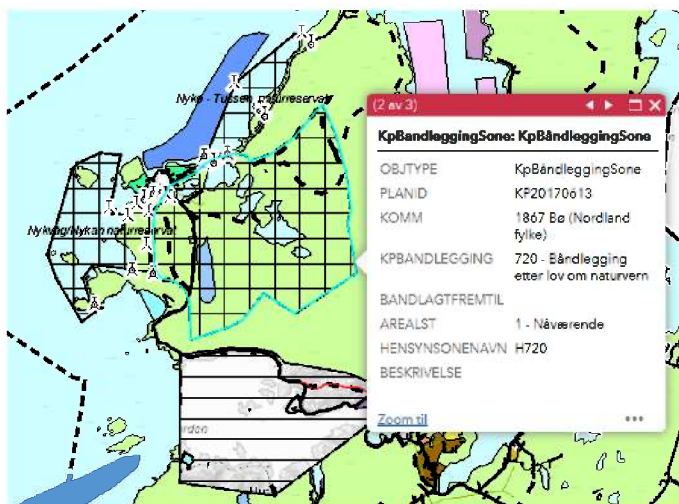
- LS3 og LSF12: Det er ikke angitt omfang, og lovens minimumskriterium er ikke oppfylt. Konsekvensutredningen konkluderer med at området ikke bør avsettes. Fylkesmannen er enig med konklusjonene i konsekvensutredningen om at avsettelse av LSF12 områdene er svært konfliktskyt for strandsonehensyn hva gjelder friluftsliv og naturmangfold tilknyttet Førepollområdet.
- LSF13: Pollenområdet er en lokalt viktig strandeng- og strandsumpføremkomst. Grunnpoll med store vannarealer på sidene, omgitt av strandengkomplekser og -mosaikker i et uregelmessig landskap med nes og bukter. Det er flere små dammer innenfor området. Området må sees i sammenheng med det viktige våtmarksystemet ved Straume (se Straume, Haversvatn og Langvatn) - delvis felles fuglebestander. Området har betydning både som hekke- og trekklokalitet. Formålsgrensen for LSF13 rundt Pollen bør avgrenses mot naturtypeføremkomsten.
- LSF14: Støtter anbefalte begrensninger i konsekvensutredningen

PLANFAGLIGE MANGLER¹

Fylkesmannen i Nordland:

Kartteknisk

Det er feil i avgrensingen av Straume naturreservat. Videre er det lagt inn en båndleggingssone for lov etter naturvern (720) øst for Nykvåg (Nykvågvassdraget), jf. figur 2. Dette er feil anvendelse av hensynssonen, da det ikke er naturvernområde her. Fylkesmannen legger til grunn at kommunen her ønsker å framheve vassdragsvernet, men påpeker at dette må skje gjennom anvendelse av 740 om båndlegging etter andre lover. Alternativt kan sone med særlig hensyn til landbruk, reindrift, mineralressurser, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, jf. pbl § 11-8 tredje ledd bokstav c, benyttes. Sistnevnte alternativ fordrer nærmere angivelse av interesser.

Figur 2. Feil anvendt båndleggingssone etter naturmangfoldlove/lov om naturvern.

¹ Med planfaglige mangler tenker vi på feil og mangler knyttet til lov og forskriftskrav – typisk tekniske krav og formelle krav knyttet til manglende dokumentasjon/utredning. Dette er krav som normalt skulle vært oppfylt ved utarbeidelse av planen og som kan få betydning for planens gyldighet. Denne type mangler vil avhjelpes ved at påpekt mangel rettes opp i det videre planarbeidet.

Fylkesveg 915 - Lian til Kobbvågen

Det er foreslått inntegnet en juridisk linje for hovedvei (1122) langs dagens turvegtrasé. Dette området er avsatt som hensynssone 910 hvor gjeldende reguleringsplan for Kobbvågen fortsatt skal gjelde. Angivelsen av vegtrasé som foreslått medfører at gjeldende reguleringsplan i realiteten ikke er videreført uendret (dvs. at gjeldende reguleringsplan står på egne ben). Dette vil medføre at hensynssone 910 ikke kan anvendes ettersom reguleringsplanene ikke er videreført uendret og i sin helhet.

Fylkesmannen anbefaler at traséen ikke avsettes ved juridisk linjesymbol, men utarbeides gjennom særskilt reguleringsplan dersom dette blir aktuelt.

PLANFAGLIGE RÅD²

Statens vegvesen:

Boligutbygging

Bø kommune ønsker i sitt forslag å legge til rette for boligutbygging fortrinnsvis i etablerte tettsteder. Her er tettstedene Eidet, Straume og Steine som er utvalgt for satsting på utvikling og fortetting. Det er i tillegg satt av nye boligområder i tilknytning til eksisterende boligområder. Det er videre stilt krav til regulering for nye utbyggingsområder.

Statens vegvesen anbefaler i utgangspunktet en restriktiv politikk når det gjelder spredt boligbygging og fradeling av boligtomter utenfor regulerte boligområder. Dette av hensyn til trafiksikkerhet, trygge oppvekstmiljø og samfunnsøkonomi. Et utflytende tettstedsmønster skaper større transportbehov, og er i konflikt med statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Videre gir spredt boligbygging det utfordrende å finne bærekraftige løsninger på samferdsels- og transportbehovet.

Når det er sagt mener vi at Bø kommune har gjort en grundig jobb i arbeidet og foreslått områder for spredt boligbygging med fornuftige begrensninger

DMF:

I Norges geologiske undersøkelse (NGU) sin malmdatabase er forekomstområde Selvåg (nr. 1867-004) klassifisert til å ha nasjonal betydning som jern-titanmalm. Det er ikke foretatt endringer i arealplanen som er til hinder for framtidig utnyttelse av denne forekomsten. Vi kan opplyse om at det for området som omfatter forekomsten og vestover er tildelt en undersøkelsesrett etter mineralloven for et område som omfatter Sandfjellet, sør for Selvågtinden.

I NGUs Grus-, pukk- og steintippdatabase har forekomstområde Møkland (nr. 1867-523) klassifisering som lokalt viktig byggeråstoffressurs. I kommuneplanen omfattes forekomsten av område BN2 «Skoglund» til formål næringsareal i kommuneplanen. I

² Planfaglige råd er informasjon om de interesser og hensyn som fagorganet skal ivareta/sikre i planleggingen, og anbefalinger i forhold til løsninger. Det vil være kommunen som er nærmest til å foreta de endelige valgene.

konsekvensutredningen er det vurdert å ha ingen konsekvenser for tema mineralressurser å avsette arealet til næringsbebyggelse. I utgangspunktet er det ikke noe konflikt knyttet til opprettelse av næringsarealer og utvinning av byggeråstoffer. DMF ønsker likevel å påpeke at behovet for, og tilgang på byggeråstoffer krever at aktuelle arealer for uttak blir synliggjort i kommuneplanen. Dersom intensjonen med næringsarealet er uttak av byggeråstoffer med hensikt å legge til rette for annen næringsvirksomhet bør dette framkomme av planen. DMF mener det i større grad bør komme fram om hensikten med næringsarealet er at det fortsatt skal foregå uttak, slik at etablering av næringsområdet ikke kommer til hinder for utnyttelse av forekomsten.

Kystverket Nordland:

Farleder i plankartet

Kystverket ber om at kommunen tar inn områder hvor det er farleder i plankart, se vedlagte kart (vedlegg 1). Sosikode 6200 benyttes til dette. Streken for farled kan lastes ned til kart fra adressen <http://nedlasting.kystverket.no/>.

Områder for akvakultur

Lokaliteter må ha angivelse av avgrensningen i vannsøylen, -25, slik at det kan gjøres nærmere sjøsikkerhetsmessige vurderinger av anleggets plassering i forhold til ferdsel.

Inntegning av store områder kan gjøre en sjøsikkerhetsmessig vurdering meget vanskelig, fordi en mulig plassering av et anlegg innenfor avgrensning kan gjøres på mange ulike måter. Noen av disse vil kunne være vanskelig å gi tillatelse til. Konkret eksempel i den fremlagte planen er området som er benevnt VA 11 (Mårsund). For nærmere vurdering av lokaliteten, se kommentarene til de de avsatte områdene under.

VA1 – Godvika – Malnesfjorden

I planen under punkt 5.4 akvakultur står lokaliteten opplistet med kommentaren – disponeres i dag. De fremstår ikke klart hva dette betyr annet enn at arealet i gjeldende plan er avsatt til akvakultur, og at det kan søkes om tillatelse til etablering av anlegg på arealet.

Kystverket har ingen innvendinger til arealdisponeringen, men det må fremkomme hvordan bruken av vannsøylen til – 25 meter skal være.

VA2 – Stavsundet

Kystverket har ingen innvendinger til arealdisponeringen, som VA 1 må det fremkomme hvordan bruken av vannsøylen til – 25 meter skal være.

VA 9 – Gaukværøy

Lokaliteten ligger nær trafikkert biled, og det er tidligere søkt om tillatelse til etablering av akvakulturanlegg her. I saken 2015/2343 har Kystverket redegjort for krav som må innfris før det kan søkes om tillatelse. Det viktigste momentet som er påpekt er lykten på nordsiden, Flatholmen, hvor hvit sektor må skjermes om på søkers bekostning (vedlegg 2). Årsaken er at anlegget var planlagt delvis i hvit/seilings- sektor, og anlegget med fortøyninger vil kunne være en fare for sjøsikkerhet og fremkommelighet. Foreslått lokalitet er illustrerende for hvorfor det er viktig å synliggjøre bruken av vannsøylen i foreslått areal i plan. Utover anleggets plassering er det fortøyninger som ligger i vannsøylen, også disse avgrensner bruken av området rundt anlegget.

Ellers vil Kystverket bemerke at dette området er nokså værhardt, og Kystverket har erfart hard slitasje på våre installasjoner.

VA 11 – Mårsundet

Foreslått areal er stort. Fra Mårsundneset og til østlig punkt sørøst av Løkkøy er det nesten 3 kilometer. Ca. midt i området skjærer arealet gjennom hvit sektor fra Dragnes lykt. Kystverket har lagt ned overretter i Snarsetvågen, og trafikken i området er mye endret over tid. I likhet med arealet ved Gaukværøya må det gjennomføres en dialog med Kystverket, slik at det kan foretas en vurdering av hvordan arealet kan anvendes til foreslått bruk. Oppdrettsnæringen har ofte behov for å justere lokalitetene, og ønsker derfor størst mulig område. Kommunen må likevel avveie behovet, og Kystverket anbefaler at de involveres/involverer seg når arealbehovet avklares.

Fiskerhavner

Kystverket har i dag 4 statlige fiskerihavner i kommunen, Hovden, Steinesjøen, Nykvåg og Vinjesjøen. Havnene er bygd ut av staten ved Kystverket, og staten har også forvaltningsansvaret etter havne- og farvannslovens bestemmelser her. Tiltak i disse havnene skal derfor søkes om til Kystverket.

Fiskeridirektoratet:

Fiskeriinteressene i Bø

Fiskeridirektoratet region Nordland gjennomførte kartlegging og oppdatering av kystnære fiskeridata i Vesterålen i 2010. Metodikk benyttet er intervju av yrkesfiskere. For å sikre god kvalitet på dataene, er intervjuene gjennomført etter en samfunnsvitenskapelig tilnærming ved at det er benyttet flere informanter for de samme områdene. Fiskeridirektoratet har etter hvert også fått til rådighet andre mer presise fiskeridata som kompletterer våre intervjudata. Det gjelder sporing og innmeldt bruk til Kystvakten. Disse data må brukes med omtanke da de normalt er begrenset til typer fiskeri og fartøystørrelse.

I deres høringsuttalelse til oppstart av planarbeidet (11.4.2013) gav de råd om at de viktigste fiskeområdene ble løftet fram og avsatt som en bruks fiskeområder. Det gjaldt konkret gyteområder kartlagt av Fiskeridirektoratet, fiskeområder med aktive redskaper og de viktigste låssettingsplassene. Etter det de kan se er de viktigste områdene for fiske med aktive fiskeredskaper satt av som fiskeområder. Gyteområdene (torsk, hyse, rognkjeks), er imidlertid ikke avsatt i planen. Gyteområdene slik vi har kartlagt de, er normalt viktige fiskeområder. Låssettingsplassene er heller ikke avsatt i planen.

Fiskeridirektoratet region Nordland tilrår at de kartlagte gyteområdene og låssettingsplassene avsettes som fiskeområder i planen.

Akvakulturinteressene i Bø

Se også vedlagt uttalelse hvor Fiskeridirektoratet gir sin tilslutning til andre områder og knytter kommentarer til dette.

Mårsund (VA 11)

Foreslått akvakulturområde er gyteområde og følgelig også et fiskeområde. I henhold til Fiskeridirektoratets data er det et område hvor torsken kommer årevis for å gyte, den står veldig konsentrert i området. Tidspunkt for gyting er mars-april. I henhold til deres data er det

stor variasjon i bruken av området, alt fra 1 til opp mot 10 båter. Hoveddriftsformen er garnfiske. Feltet er gitt lokal bruksverdi.

Fiskeridirektoratet region Nordland frarår at området Mårsund settes av til akvakulturformål. De tilrår at kommunen inngår en nærmere dialog med berørte parter for å avklare om det kan være alternative egnede områder som kan være mindre konfliktfylt for fiskeriinteressene.

Fylkesmannen i Nordland:

Reindrift- og landbruksavdelinga

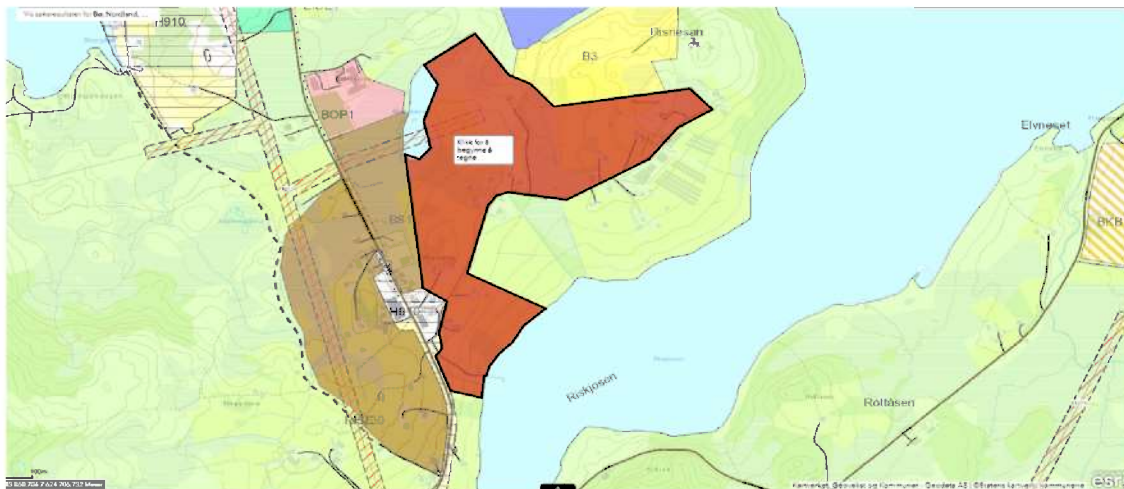
Kommunen har gjort en god vurdering av planens betydning for nåværende og framtidig landbruk, samt gjort en detaljert konsekvensvurdering. Det er positivt at kommunen legger opp til fortetting og avsetter arealer til sentrumsformål i Steine, Straume og Eidet. Med økt fokus på fortetting er Fylkesmannen kjent med at dette vil berøre landbruksareal i og rundt tettstedene.

Av mottatt dokumentasjon kan vi imidlertid ikke se at det er blitt definert viktige kjerneområder for landbruk i kommunen. Dette er noe vi ønsker at kommunen definerer. Gjennom ny [nasjonal jordvernstrategi](#) (2015) og [regional jordvernplan](#) (2016) fra Fylkesmannen er det blitt skjerpet holdning til jordvern. Dette innebærer at kommunen bør definere viktige landbruksområder, som med fordel kan synliggjøres i kommuneplanens arealdel. Viktige landbruksområder kan være jordbruksareal (større, sammenhengende areal med god arrondering og gunstige dyrkningsforhold), men også gode skogbruksområder, utmarksbeiter, kulturlandskap mv. Kartlegginga kan resultere i et temakart, som igjen kan implementeres i kommuneplanens arealdel som hensynssone, vedlagt temakart e.l. Dersom kommunen mener det bør legges til rette for større nydyrking, bør også dette arealmessig utredes og synliggjøres. Nydyrking kan være konfliktfylt i forhold til andre interesser, deriblant reindrift, miljøregistreringer og klimahensyn.

Fylkesmannen minner også om at LNFR-spredt-arealer som foreslås i kommuneplanens arealdel, ikke gir automatisk rett til å bygge på jordbruksareal (definert som fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite). Som regel forventer Fylkesmannen at kommunen i LNFR-spredt-områdene har planbestemmelser som forbyr bygging på jordbruksareal, samt at adkomstveier ikke berører jordbruksareal.

BS1, Sentrumsformål, Eidet

Tiltaket vil ramme store områder med landbruksareal. Selv om dette tiltaket kan forsvares av økt fortetting i Eidet, fraråder Fylkesmannen at kommunen bygger ut på østsiden av Regine Normanns vei (Fv. 915). På bildet under er det spesifisert med rød farge hvilken del av tiltaket fylkesmannen fraråder utbygging. Ved regulering må en påregne å erstatte tapt landbruksjord.

Illustrasjonsbildet viser området (med rød farge) der Fylkesmannen fraråder kommunen å bygge ut.

Fylkesmannen ber altså kommunen om å redusere det opprinnelige utbyggingsarealet. Hvis kommunen likevel finner gode grunner til at disse arealene settes til utbygging, ber vi om at det legges inn rekkefølgebestemmelse som redegjør for at det skal bygges ut videre vest for Regine Normanns vei før det kan bygges ut i det østlige området.

LSF10 og LSF11, LNFR med spredt fritidsbebyggelse, Engeneset og Storskogåsen

I dette tiltaket har kommunen selv redegjort for at forslaget vil føre til nedbygging av matjord. For området LSF11, Engeneset, har dette størst betydning. Fylkesmannen er på generelt grunnlag skeptisk til nedbygging av matjord og viser til regjeringens *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging* (12.06.15), der det på s.15 står at «det er en viktig oppgave i planleggingen å ta vare på god matjord, samtidig som jordvernet balanseres mot storsamfunnets behov». Vi anbefaler derfor kommunen om å ikke bygge ut i dette området og heller finner andre steder der landbruksareal ikke blir berørt.

Bestemmelsene

- Vi viser til *pkt. 1.17 Erstatningsareal for jordbruk under 1. GENERELLE BESTEMMELSER (§ 11- 9)* der det skrives at «Det skal vurderes muligheten til å etablere erstatningsareal for dyrket areal som går ut over landbruksformål.» Denne formuleringen oppfatter vi som noe vag og passiv. Fylkesmannen ber om at kommunen er tydeligere i sin presisering om hvorvidt det skal etableres erstatningsareal eller ikke. Fylkesmannen er tydelig på at alle tiltak som kan sikre jordvernet er viktig å ta hensyn til.
- I *punkt 1.19 Plassering av ny bebyggelse*, skrives det at «Ved etablering av ny tomt skal denne søkes plassert slik at den gir minst mulig tap av funksjonelt jordbruksland, friluftareal og naturområder». Fylkesmannen mener denne formulering er uklar. Vi foreslår at kommunen, når det gjelder etablering av bebyggelse, endrer retningslinjen til at det ikke skal bygges på dyrket mark.

Miljøvernavingdelinga

VA9- Gaukværøyan

Akvakulturformålslokaliteten ligger rett øst for øya Gaukværøy. Tidligere behandling av dispensasjonssak her viser at det forslåtte akvakulturområdet ved Gaukværøya er konfliktfylt. Fylkesmannen har forståelse for at næringen og kommunen ønsker å finne alternativer til Malnesfjorden, men mener det burde vært vurdert alternativer med betydelig mindre konfliktgrad. Vi er ut hensynet til friluftsliv og landskap kritisk til avsettelsen av akvakultur her. Det vises i denne sammenheng til at:

- Området Gaukværøya og Litløya er kartlagt som landskapstypen «Restfjell med tindelandskapspreg», dvs. ekstreme terrengformasjoner innenfor svært små områder. Området har lite eller ingen tekniske inngrep og fremstår med et gjennomgående sterkt naturpreg. Denne landskapstypen forekommer sjeldent og spredt i fylket, og landskapet her vurderes etter dette å ha svært høy verdi.
- MOM-B undersøkelsen fra mars 2016 viste at bunnen under anlegget består hovedsakelig av skjellsand. Denne delen inngår i en større sammenhengende forekomst (>200.000 m²) med skjellsand, jf. BN00098476. Denne marine naturtypeforekomsten er vurdert som svært viktig
- Gaukværøya og sjøområdene rundt er kjent som et viktig hekke- og leveområde for svartbak. Dette er en ansvarsart for Norge, da over 25 % av den europeiske bestand finnes her. En litteraturstudie av NINA (Follestad, A. 2015) om effekter av forstyrrelser på fugl og pattedyr fra akvakulturanlegg i sjø fremhever at forstyrrelser både fra etableringsfasen og driftsfasen kan påvirke både fugler og marine pattedyr negativt. En vil bl.a. kunne forvente at næringsssøksområdet til svartbaken reduseres, og muligens at deler av hekkeområdet på øyas østside blir noe forringet som følge av forstyrrelser.
- Det aktuelle havområdet er utbredelses- og leveområder for en rekke fiskearter, herunder en del kommersielle arter.
- Gaukværøya er registrert som et svært viktig friluftslivsområde, jf. FK00005578. Området er et populært utfartsområde for lokalbefolkningen og turister, og danner et reiselivsmål med mange naturkvaliteter. Øya og sjøarealene rundt benyttes i forbindelse med fugletitting, avslapping, bading, soling og fising. Øya har også en stor kulturhistorisk verdi.

B1-Hovden

Det foreslås avsatt et boligområde i strandsonen like øst for Skiftesanden. I dette området er det i gjeldende plan tillatt med spredt fritidsboligbebyggelse, men da ikke nærmere sjø enn 50 meter. Denne stranden ved Hovden er registrert som lokalt viktig forekomst av naturtypen «Sandyne». Den relativt lave verdien har sammenheng med opphørt hevd og gjengroing. Boligområdet skjærer tvers gjennom denne lokaliteten, og vil selvfølgelig virke ytterligere negativt for naturtypen.

Skiftesanden er et svært viktig leke- og rekreasjonsområde, jf. FK00005335.

Friluftslivsområdet scorer spesielt høyt på bruksfrekvens og god tilgjengelighet.

Friluftslivutøvelsen er først og fremst knyttet til selve stranden, men inkluderer også bergene i sørøst. Her vil det være direkte konflikt mellom boligutbygging og de allmenne hensynene tilknyttet strandsoneområdet.

Ut fra de allmenne interessene knyttet til området er vi enige i konklusjonen i konsekvensutredningen om at området ikke bør avsettes til boligformål slik foreslått. Vi ber om at B1 gis en avgrensning i tråd med merket område i figur 2.

Figur 2. Byggeområde B1 bør gis en mindre utstrekning mot nord, jf. mørk skravur.

BS6- Steine

Det er avsatt meget store områder til sentrumsformål i Steine, uten at det tilsynelatende er redegjort for behovet. Når dette er sagt, støtter Fylkesmannen ut fra rikspolitiske retningslinjer om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging kommunens vurdering om konsentrering av utbyggingen rundt tettstedene, herunder Steine. Det er imidlertid i denne sammenheng viktig at slik fortetting skjer med kvalitet, hvor en også ser på allmenne hensyn tilknyttet stedet. I denne sammenheng vil spesielt strandsonen være av allmenn interesse, og vi ber derfor om at kommunen vurderer å forbeholde vestre deler av BS6 til natur- og friluftslivsformål.

VIDERE SAKSGANG

Innsigelsene fra Fylkesmannen medfører at planen ikke kan egengodkjennes av kommunestyret. Dersom kommunen velger å ikke ta innsigelsen til følge, vises det til rundskriv H-2/14 *Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven* for videre behandling.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Cathrine Hoff Mikalsen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens vegvesen Region Nord	Postboks 1403	8002	Bodø
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø
Kystverkets hovedkontor	Postboks 1502	6025	Ålesund
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	Oslo
Direktoratet for mineralforvaltning	Postboks 3021 Lade	7441	TRONDHEIM